ΓΙΟΓΚΑ: Σωτηρία ΤΟΥ κόσμου ή σωτηρία ΑΠΟ τον κόσμο; (π. Ανδρέας Γκατζέλης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 3 Οκτωβρίου, 2018

Η αποκάλυψη του Θεού δεν είναι αποκάλυψη μόνο για τον Θεό αλλά είναι και αποκάλυψη για τον άνθρωπο και για τον κόσμο ολόκληρο. Η Αγία Γραφή μας λέει ότι ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός ήρθε για να σώσει τον κόσμο. «*οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ*» (Ιωαν. 3, 17).

Και ο Απόστολος Παύλος κατηγορηματικά αναφέρει ότι: «*ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος*» (Α' Κορ. 15, 26). Δεν αναφέρεται μόνο στον θάνατο του ανθρώπου αλλά στην **κατάργηση του φαινομένου του θανάτου σε όλη την Δημιουργία**. «*καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι*» (Αποκ. 21, 4) μας λέει το βιβλίο της Αποκάλυψης.

Η νίκη ενάντια στον θάνατο είναι το βασικό περιεχόμενο της σωτηριολογίας και η βασική έννοια της λέξης «σωτηρία» στα πλαίσια της χριστιανικής σκέψης και ζωής. **Ο κόσμος δεν είναι κάτι κακό αλλά ο Θεός πάντα εποίησε καλά λίαν**. Ο Απόστολος Παύλος στην επιστολή του στους Ρωμαίους αναφέρει στο 8ο κεφάλαιο τα εξής αξιομνημόνευτα:

«*19 ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται. 20 τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐπ' ἐλπίδι 21 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. 22 οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν·*»

Ενώ λοιπόν η αποκάλυψη του Θεού στέκεται με θετικό τρόπο απέναντι στην Δημιουργία του Θεού, **τα ανθρώπινα φιλοσοφικά και θρησκευτικά συστήματα, στην πλειονότητά τους απορρίπτουν τον κόσμο και την ύλη ως κάτι το βδελικτό και άξιο αφανισμού. Τον θάνατο δε τον θεωρούν ως κάτι το επιθυμητό και λυτρωτικό.**

«***Τα διάφορα απολυτρωτικά συστήματα που έχουν ως βάση τον Ινδουισμό είναι απόπειρες απαλλαγής από τη ζωή***», αναφέρει ο Καθηγητής της Θρησκειολογίας στο Πανεπιστήμιο Άαρχους της Δανίας κ. Γιοχάννες Άαγκααρντ.

Επειδή όμως δεν είναι φυσιολογικό στον άνθρωπο να επιθυμεί τον θάνατο αλλά αντίθετα είναι φυσιολογικό ο κάθε άνθρωπος να αισθάνεται κάποια μορφή δισταγμού μπροστά στο φρικτό μυστήριο του θανάτου ο καθηγητής εξηγεί πώς στα εν λόγω ινδουιστικά συστήματα ξεπερνιέται αυτός ο δισταγμός.

«*Η Γιόγκα είναι έκφραση της αντιλήψεως ότι ο άνθρωπος μπορεί να ελαττώσει τα βάσανα και να ξεπεράσει το δισταγμό του μπροστά στο θάνατο μέσω του* ***περιορισμού ή της απραξίας των φυσιολογικών ζωτικών λειτουργιών***».

Και ο Γρηγόριος Ζιάκας, ομότιμος καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης γράφει σχετικά με την Γιόγκα:

«*η Γιόγκα στην κλασική της έκφραση είναι μια αξιοπρόσεκτη μέθοδος διαλογισμού, ένας δρόμος για την αναζήτηση της σωτηρίας, φτιαγμένος όμως ειδικά για τους Ινδούς και προσαρμοσμένος στον ινδικό τρόπο σκέψης. Σκοπό έχει να καλλιεργήσει τον άνθρωπο και να τον βοηθήσει ν' απαλλαγεί από τον κόσμο της φθοράς, ο οποίος, κατά την ινδουιστική αντίληψη, καταδικάζει το πνεύμα στην οδυνηρή αλυσίδα των μετενσαρκώσεων και των ανακυκλήσεων του κόσμου. Γι' αυτό* ***στην κλασική της έκφραση η Γιόγκα είναι μια μέθοδος «θανάτου»****, μια ριζική με άλλα λόγια άρνηση του κόσμου και των υλικών πραγμάτων, τα οποία αποτελούν τη ρίζα των πικρών αναγεννήσεων, που φυλακίζουν το ανθρώπινο πνεύμα, και ένας τρόπος επίτευξης της μεταφυσικής γνώσης, η οποία ελευθερώνει το πνεύμα από τα δεσμά της ύλης και το οδηγεί σε μια μεταφυσική κατάσταση υπερπροσωπικής ενότητας με την έσχατη αλήθεια του παντός*».

Ο Άγιος Ιερομόναχος SERAPHIM ROSE με πολλή διάκριση αναφέρει ότι:

«*Η ουσία της γιόγκα δεν είναι αυτή καθ' εαυτή η πειθαρχία, αλλά ο διαλογισμός, που είναι ο σκοπός της. Ο σκοπός της ινδουιστικής γιόγκα είναι πνευματικός.****Είναι ισοδύναμο με προδοσία να ξεχνάει κανείς αυτό και να διατηρεί μόνο την καθαρά σωματική μορφή αυτής της αρχαίας πειθαρχίας****. Το πρόσωπο που χρησιμοποιεί τη γιόγκα μόνο για φυσική ευεξία ήδη εκθέτει τον εαυτό του σε συγκεκριμένες πνευματικές στάσεις. Το αντικείμενο της τεχνικής γιόγκα, σύμφωνα με αυτή την οπτική, είναι να κάνει κάποιον χαλαρό, ευχαριστημένο, χωρίς σκέψεις, και παθητικό ή δεκτικό σε πνευματικές ιδέες και εμπειρίες*».

Μπορεί κανείς να ξεχωρίσει τις ασκήσεις της Γιόγκα από την θεωρεία που γεννά αυτές τις ασκήσεις; **Μπορεί κανείς να χρησιμοποιεί την Γιόγκα μόνο ως γυμναστική χωρίς να δέχεται το μεταφυσικό της περιεχόμενο;** Σε αυτά τα καίρια ερωτήματα απαντάει εύστοχα ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Αλβανίας και καθηγητής Θρησκειολογίας π. Αναστάσιος Γιαννουλάτος.

«Μερικοί δυτικοί διανοούμενοι αντιμετώπισαν το ενδεχόμενο να απομονωθούν ορισμένοι κανόνες της γιόγκα, για να χρησιμοποιηθούν μέσα σ' ένα χριστιανικό πλαίσιο. Η προσπάθεια, εν τούτοις, να αποσπασθούν οι ασκήσεις αυτές από τις ινδουϊστικές θεωρίες, με τις οποίες βρίσκονται σε σύζευξη, ***μοιάζει με απόπειρα διαχωρισμού του μυϊκού συστήματος του ανθρώπου από το νευρικό*** *. Για να πραγματοποιηθεί η ανεξαρτητοποίησή τους από την έντονη ινδουϊστική ατμόσφαιρα και το ινδουϊστικό τους ήθος προϋποτίθεται μία νέα, πρωτότυπη δημιουργία. Σε μια τέτοια περίπτωση, η χριστιανική εφαρμογή της γιόγκα θα σήμαινε ένα είδος ασκήσεως που θα διευκόλυνε τον άνθρωπο να οδηγηθεί σε μια βαθιά σιωπή• όχι μόνο από εξωτερικούς θορύβους, αλλά κυρίως από τους εσωτερικούς κραδασμούς που προκαλούν οι επιθυμίες, οι ανησυχίες, οι φαντασίες. Μια σιωπή μέσα στην οποία το ανθρώπινο πνεύμα θα ήταν δυνατό, βιώνοντας την ταπείνωση, να ακούσει ευκρινέστερα τα μηνύματα του Αγίου Πνεύματος. Αλλά γι' αυτό, τελικά, δεν χρειάζεται να αναζητηθούν μέθοδοι που έχουν χρησιμοποιηθεί με αποτέλεσμα να οδηγήσουν ακριβώς στο αντίθετο: σε μια απόλυτη δηλαδή αυτονομία του ανθρωπίνου πνεύματος και σε μια απίθανη* ***σύγχυση****. Η πνευματική ζωή και τελείωση, σύμφωνα με τη χριστιανική πίστη, είναι* ***δώρο της χάριτος του Θεού*** *και* ***όχι επίτευγμα μιας αυτόνομης ανθρωποκεντρικής τεχνικής****. Άλλωστε, για μας τους Ορθοδόξους υπάρχει ολόκληρη η ησυχαστική εμπειρία της χριστιανικής Ανατολής, η οποία από προϋποθέσεις καθαρά χριστιανικές οδηγήθηκε στην «εν Χριστώ» αγιοπνευματική ζωή, γαλήνη, εν αγάπη «ησυχία».*

Και ο προαναφερθείς Καθηγητής της Θρησκειολογίας στο Πανεπιστήμιο Άαρχους της Δανίας κ. Γιοχάννες Άαγκααρντ γράφει σχετικά:

«Πολλοί εξασκούμενου στη Γιόγκα θα αντιτείνουν ότι όλη αυτή η θεωρητικολογία τους είναι αδιάφορη, επειδή αυτοί είχαν καλές προσωπικές εμπειρίες από τη Γιόγκα. Λένε ότι χάρις σ' αυτή έγιναν υγιέστεροι. Αυτό οφείλει κάποιος να το σεβαστεί, αλλά και να το κατανοήσει σωστά.

Ένα παράδειγμα μπορεί να το φωτίσει αυτό: υπάρχουν πράγματι πολλοί νεαροί άνδρες, στους οποίους ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας έχει κάνει καλό. Γυμνάσθηκαν σωματικά και έμαθαν ως ένα βαθμό να ελέγχουν τον εαυτό τους. Αυτό ενίσχυσε την υγεία τους. Αυτό όμως δεν αναιρεί το γεγονός ότι ο στρατός έχει έναν εντελώς διαφορετικό σκοπό. Κατά παρόμοιο τρόπο ο στόχος της Γιόγκα δεν ταυτίζεται με τις θετικές παρενέργειες που διαπιστεύονται. Στην πραγματικότητα συμβαίνει ώστε πολλοί διαλογιζόμενοι μετά από μια περίοδο θετικών παρενεργειών να βιώνουν άκρως ανησυχητικές βλαβερές επιδράσεις. Εμείς τις χαρακτηρίζουμε ως βλαβερές επιδράσεις, αλλά στην πραγματικότητα πρόκειται για τις επιδιωκόμενες επιδράσεις. Αυτό σημαίνει ότι ***βήμα προς βήμα χάνει κανείς την ικανότητα να ζει μια ζωή στραμμένη προς τα έξω μέσα σε αγάπη*** *και εξάρτηση από τους άλλους. Η Γιόγκα* ***απομονώνει τον άνθρωπο*** *βήμα προς βήμα, έτσι ώστε να μην*

μπορεί κάποιος πλέον να προσεγγίσει τον άλλο. Ταυτόχρονα γίνεται κανείς συν τοις άλλοις ασυνείδητα όλο και πιο ινδουιστής, αφού η πρακτική της Γιόγκα δημιουργεί και θεωρία της Γιόγκα».

Η επικινδυνότητα όμως των ασκήσεων της Γιόγκα δεν εντοπίζεται μόνο στην σφαίρα του πνεύματος αλλά, όπως πληροφορούμεθα από επίσημη ανακοίνωση της Ιεράς Μητροπόλεως Γλυφάδος, εκτείνεται και στο σωματικό επίπεδο. Συγκεκριμένα:

«Η γιόγκα αποτελεί εξωχριστιανική πρακτική, η οποία δεν μπορεί να αποκοπεί από το θρησκευτικό της υπόβαθρο, και η οποία κρύβει πνευματικούς, σωματικούς και ψυχικούς κινδύνους. Οι πνευματικοί κίνδυνοι είναι : α) ο κίνδυνος να δράσει η γιόγκα ως γέφυρα, η οποία θα οδηγήσει ανύποπτους Χριστιανούς στις ανατολικές θρησκείες και τον αποκρυφισμό και β) οι σοβαροί κίνδυνοι από το άνοιγμα στον αποκρυφισμό, όπως επισημαίνονται και από τους ίδιους τους γκουρού, αλλά και από επιστήμονες-μελετητές.

Ενδεικτικά αναφέρουμε κάποιους από τους καταγεγραμμένους κινδύνους:

- «προσωρινή ή μόνιμη απώλεια λογικής»

- «ανάρμοστα και ασύνδετα συναισθηματικά ξεσπάσματα, τινάγματα μυών, σπασμοί, ψευδαισθήσεις»

- «τρομακτικά οράματα»

- «διανοητική σύγχυση»

- «ψύχωση»

- «επιληψία και άλλες ακούσιες σωματικές κινήσεις»

- «στρες»

- «κατάθλιψη»

- «ακανόνιστη αναπνοή»

- «ανήθικη συμπεριφορά»

- «μυοσκελετικά προβλήματα»

- «σωματικοί τραυματισμοί»

- *«γαστρικά προβλήματα»*

- *«εσωτερικές αιμορραγίες»*

- *«προσωρινή απώλεια της όρασης»*

- *«ψευδο-ψύχωση»*

- *«κρίσεις πανικού»*

- *«αγωνία»*

- *«φονικές παρορμήσεις»*

- *«κίνδυνος διαχωρισμού των σπονδυλικών αρτηριών στην αυχενική μοίρα», που ενδέχεται να οδηγήσει σε εγκεφαλικό επεισόδιο*

- *«καταστροφή του νευρικού συστήματος»*

Να τονιστεί ότι η ίδια η Αμερικανική Ένωση Γιόγκα αποτρέπει από τη γιόγκα τα παιδιά, αλλά και τις εγκύους και θηλάζουσες μητέρες, επισημαίνοντας ότι «είναι ιδιαιτέρως επικίνδυνο για τις εγκύους να κάνουν ασκήσεις γιόγκα, εξαιτίας της πιθανότητας εμβολισμού αγγείων με αέρα». Επίσης, πολλοί δάσκαλοι γιόγκα, αλλά και η Αμερικανική Ένωση Γιόγκα τονίζουν τους σωματικούς κινδύνους που συνεπάγεται η γιόγκα, ιδιαίτερα για τα παιδιά κάτω των 16 ετών».

Η δε Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος: υπενθυμίζει στο χριστεπώνυμο Πλήρωμα ότι: η «Γιόγκα» αποτελεί θεμελιώδες κεφάλαιο της θρησκείας του Ινδουϊσμού, έχει ποικιλομορφία σχολών, κλάδων, εφαρμογών και τάσεων και ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ «είδος γυμναστικής».

Ως εκ τούτου η «Γιόγκα» τυγχάνει απολύτως **ασυμβίβαστη με την Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη** μας και δεν έχει καμία θέση στη ζωή των Χριστιανών.

Ο π. Αναστάσιος Γιαννουλάτος επισημαίνει:

«Τα τελευταία χρόνια αυξάνονται στη χώρα μας τα διάφορα κέντρα «γιόγκα». Οι γνώσεις όμως και οι αντιλήψεις γι' αυτήν παραμένουν πενιχρές, γενικές και ***συγκεχυμένες****. Δημόσια, η γιόγκα προβάλλεται σαν «είδος γυμναστικής» και συνήθως γίνεται λόγος αποκλειστικά και μόνο για τις ασκήσεις των μυϊκών και νευροφυτικών κέντρων, για τις ασκήσεις αναπνοής και τα παρόμοια. Αρκετές ιδιωτικές σχολές προσπαθούν κάπως να αποθρησκευτικοποιήσουν αυτά τα*

γυμνάσματα από τον ινδουϊστικό χαρακτήρα τους, ώστε να γίνονται ευκολότερα αποδεκτά από το μέσο Έλληνα. Άλλοι επιχειρούν να βεβαιώσουν ότι η «γιόγκα» δεν είχε ποτέ ούτε και έχει θρησκευτικό χαρακτήρα και μιλούν απλώς για «επιστήμη», «πνευματική επίγνωση», ψυχοσωματική άσκηση. Όσο όμως κι αν επιστρατεύονται ιδιόμορφες και μεγαλοπρεπείς λέξεις, για να καλύψουν την πραγματικότητα, γεγονός παραμένει ότι ο καθόλου προσανατολισμός της ινδικής αυτής τεχνικής ήταν και είναι θρησκευτικός ή παραθρησκευτικός. Όσοι μυούνται στο «διαλογισμό» της γιόγκα ***καθοδηγούνται σε μια κατεύθυνση σαφώς ινδουϊστική****. Αυτό το «****θρησκευτικό πυρήνα****» αποσιωπούν και καλύπτουν τα διάφορα καταστατικά των Κέντρων Γιόγκα με γενικές φράσεις. Π.χ. ισχυρίζονται ότι σκοπός τους είναι «η δημιουργία ανθρώπων ολοκληρωμένων φυσικά, διανοητικά και πνευματικά». Τα προσφερόμενα στη δημοσιότητα κείμενα συχνά εμφανίζονται κάτω από δήθεν απλό κοινωνικό και φιλοσοφικό ένδυμα, συχνά μάλιστα επικαλύπτονται με αποφθέγματα αρχαίων ελλήνων σοφών ή και… πατέρων της Εκκλησίας. Γι' αυτούς όμως που έχουν γνώση του πράγματος οι θεωρίες και οι απόψεις τους είναι διαφανείς σαν φύλλα από πλαστική ύλη, που επιτρέπουν να διακρίνεται ο βαθύτερος ινδουϊστικός χαρακτήρας τους.*

Στην Ελλάδα βέβαια κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα «η ανεξιθρησκεία και ελευθερία της θρησκευτικής συνειδήσεως». Αυτό όμως ***δεν σημαίνει ότι επιτρέπεται η παραπλάνηση του ελληνικού λαού από διάφορες ομάδες, με παραπειστικές δηλώσεις για την ταυτότητά τους και τους επιδιωκόμενους σκοπούς τους****.*

Η Ορθόδοξος Εκκλησία - φορεύς της αιώνιας αλήθειας του ζώντος Λόγου του Θεού - αιώνες τώρα ***αντιμετωπίζει γαλήνια, δίχως φόβο*** *κάθε είδους αναμέτρηση με τα διάφορα θρησκευτικο - φιλοσοφικά ανθρώπινα κατασκευάσματα. Αλλά****δικαιούται να απαιτήσει από κάθε αρμόδια αρχή, ειδικότερα δε από τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, να δείχνουν καθαρά το πρόσωπο και την ιστορία τους οι κατά καιρούς προπαγανδιστές διαφόρων ξένων θρησκευτικών ιδεών****. Μοιάζει με εμπαιγμό ο ισχυρισμός ότι θέλουν να μας προετοιμάσουν για να «λειτουργήσουμε υπεύθυνα και δημιουργικά μέσα στο κοινωνικό σύνολο» (όπως γράφει το καταστατικό κάποιου Κέντρου Yoga), με θεωρίες και μεθόδους που έχουν τόσο καθυστερήσει την ανάπτυξη εκλεκτών ασιατικών λαών».*

Τελειώνοντας αυτό το μικρό άρθρο θα θέλαμε να αναφέρουμε την προτροπή αλλά και την ανησυχία του **Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου π. Ιεροθέου Βλάχου**.

«Μέσα στην Ορθόδοξη Παράδοση έχουμε ολοκληρωμένη και θαυμάσια διδασκαλία για την καρδιά, τον νου, την ένωση του νου με την καρδιά, την νοερά προσευχή, την θεωρία των λόγων των όντων και την θεωρία του Θεού, την ησυχία, που δεν

εξαφανίζει την προσωπικότητα του ανθρώπου, ούτε τον Θεό ως πρόσωπο και δεν στερεί στον άνθρωπο την δυνατότητα να επικοινωνεί με τους συνανθρώπους του, ούτε ακόμη να περιφρονεί το σώμα, την ύλη κ.λ.π. ***Είναι λυπηρό ότι είμαστε Ορθόδοξοι Χριστιανοί και αγνοούμε όλον αυτόν τον τρόπο ζωής και την διδασκαλία που λέγεται ησυχασμός. Όσοι γνωρίζουν αυτήν την μέθοδο και την χρησιμοποιούν ολοκληρώνονται και συγχρόνως θεραπεύονται από ψυχολογικά και πνευματικά νοσήματα.*** *Δεν είναι κρίμα να υπάρχει τόσο πλούσια παράδοση μέσα στον δικό μας Ορθόδοξο χώρο γύρω από τα θέματα της αυτοσυγκεντρώσεως και της νοεράς προσευχής, που είναι αποκαλυπτικά και προσαρμοσμένα στην ψυχολογία μας, και εμείς να ανατρέχουμε σε «εισαγόμενα» συστήματα;».*

(Πηγή: impantokratoros.gr*)*